

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСПІНІШ

№ 9 (198) ЧЭРВЕНЬ 2015 ГОДА

НАША СПАДЧЫНА

БЕЛАРУСКАЯ
ПРЫМАЎКА

Няма смачнейшай
вадзіцы, як з род-
най крыніцы

УПЕРШЫНЮ ПРАЧЫТАЛІ СЛАВУТУЮ ПАЭМУ РАЗАМ

14 чэрвеня пад час урачыстага адкрыцця свята “Гарадоцкі Парнас – 2015” упершыню госці свята пачулі чытанне паэмы “Тарас на Парнасе” арганізатарамі і ўдзельнікамі свята на роднай мове.

Свята “Гарадоцкі Парнас” па-ранейшаму застаецца вузкім раённым святам, якое прысвечана аўтару паэмы “Тарас на Парнасе” Канстанціну Вераніцыну, уражэнцу вёскі Астраўляны Гарадоцкага раёна. Таму не здарма наш зямляк, паэт Уладзімер Скарынкін слушна прапанаваў зрабіць свята абласным, дзе магчыма было б сабраць аматараў гумарыстычнай паэзіі Віцебшчыны падобна таму, як ва Аўсюках адбываецца свята гумару Беларусі.

Упершыню свята распачалося каля помніка паэме “Тарас на Парнасе” у гарадскім скверы, дзе ён быў усталяваны ў красавіку 2015 года.

На свята па традацыі апошніх гадоў запрашаюць кіраўніцу абласнога аддзялення праўладных пісьменнікаў Тамару Краснову – Гусачэнка, якая па шпаргалке на расейскай мове прачытвае біяграфію Вераніцына і сцісла кажа пра гісторыю адкрыцця імя Вераніцына Генадзем Кісялёвым. На

гэты раз яе прамова была дысанансам сярод беларускай гаворкі, якая панавала на свяце беларускай паэзіі. Ды і зразумела саму паэму “Тарас на Парнасе” арганізатары і ўдзельнікі свята чыталі на мове арыгінала, а не ў перакладзе.

Гэта акцыя “Чытаем паэму разам” стала галоўным момантам адкрыцця свята.

У акцыі прынялі ўдзел Віктар Камышоў, кіраўнік раённай арганізацыі воінаў-аўганцаў, які адкрыў чытанне паэмы. Эстафету ад яго прынялі арганізатары і ўдзельнікі свята: Аляксандр Якаўлеў – фіналіст шоў “Я магу!” на канале АНТ, Наталля Гамзюк – начальнік аддзела ідэалогіі, культуры і спраў моладзі Гарадоцкага райвыканкама, яе намесніца – Вольга Каўрыга, Тамара Іванова – дырэктар краязнаўчага музея і іншыя неабыхавыя да роднага слова ўдзельнікі свята. І хай не ўсе яны вядалі свае шаснаццаць радкоў на памяць, але імкнуліся як мага артыстычнай перадаць

змест паэмы. Напрыканцы акцыі ўсе яе удзельнікі атрымалі ўдзячныя апладысменты глядачоў.

Пасля адкрыцця асноўных падзеі “Гарадоцкага Парнаса” перамясціліся ў дзіцячы сквер, дзе размясціліся панадворкі сельскіх саветаў раёна, а таксама адбыўся канцэрт артыстаў мастацкай самадзейнасці, як Гарадка, так і з сельскіх дамоў культуры раёна. Кожны сельсавет прадстаўляў свой адмысловы твар, прапаноўваў гульні і прысмакі. Акрамя панадворкаў глядачы мелі магчымасць набыць разнастайныя сувеніры, забаўкі і гэтак далей.

Сярод абвешчаных пляцовак свята ціхім месцам апынуўся краязнаўчы музей. Каля музея была разгорнута выстава выданняў паэмы “Тарас на Парнасе” розных гадоў і ў перакладзе на мовы сямі еўрапейскіх народаў, а таксама размясціўся панадворак “Тарасава сядзіба” Вайханскага сельсавета. Менавіта на тэрыторыі гэтага сельсавета і нарадзіўся Канстанцін Вераніцын 13 чэрвеня 1834 года. Таму натуральным выглядаў мясцовы Тарас, які дэманстраваў стрэльбу, з якой ён накіроўваўся на паляванне.

Яшчэ адной пляцоўкай, якая прыцягвала ўвагу была экспазіцыя Гарадоцкай птушкафабрыкі ля помніка ў скверы, на якой прысутнічалі багі з Парнаса на чале з Зеўсам. Спевы самадзейных артыстаў з Гарадоцкай птушкафабрыкі былі пераважна ў стылі расійскай папсы. Разам з імі спяваў і сам Зеўс.

Нядзеля ў Гарадку была прысвечана славутай паэме “Тарас на Парнасе” і нацыянальнаму фальклору і забяспечвалася пераважна сіламі работнікаў культуры. Па за бокам агульнараённага свята апынулася сістэма адукацыі, дзе вучні вывучаюць знакі твор. Відавочна, што наступнымі ўдзельнікамі акцыі “Чытаем паэму разам” павінны стаць навучэнцы школ раёна і каледжаў горада, пераможцы раённага конкурсу чытачоў твораў Канстанціна Вераніцына.

Не заўважнымі на свяце былі і кіраўнікі райвыканкама, сельсаветаў і арганізацый Гарадоччыны. Але каму, як не ім паказваць, сведчыць, што “Гарадоцкі Парнас” адна з брэндавых пазіцый нашага края?

Леанід Гаравы

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА

ЗНІКЛА БОЛЬШ ЗА 1300 ТОН МАЛАКА

Па афіцыйных даных Гарадоцкага ўпраўлення райсельгасхарча за мінулы тыдзень валавая вытворчасць малака ў раёнескарацілася ў шасці гаспадарках на 1434 тоны. Толькі філіял “Віраўлянскі” канцэрна “Дзексельскі” быў з плюсам.

Напачатку красавіка мы пісалі аб здзіўленні, якое выклікаюць лічбы аб валавай вытворчасці малака, якія надрукавала раённая газета “Гарадоцкі веснік” у сакавіку. Пасля гэтага амаль два месяцы ніякіх даных аб вытворчасці малака ў раёне ад райсельгасхарчу не было. Напрыканцы траўня з’явілася новая форма інфармацыі аб валавай вытворчасці малака па Гарадоцкаму раёну.

Але праз месяц зноў гэтыя даныя выклікаюць разгубленасць. Гарадоцкі райсельгасхарч 22 чэрвеня прадставіў інфармацыю, што ў раёне па стану на гэты дзень надоена 82 345 тон малака. Але ж тыднем раней у раёне было ужо надоена 83 653 тоны малака. Фактычна неведама куды з малочнатаварных фермаў, у якія ўкладзена значныя бюджэтныя грошы, знікла 1308 тон

малака.

З васьмі гаспадарак толькі філіял “Віраўлянскі” мае плюс па вытворчасці малака ў 126 тон, УП “Паўночны” мае тры ж даныя, што і тыднем раней. Астатнія шэсць гаспадарак, дзе займаюцца малочнай вытворчасцю ў мінусе за мінулы тыдзень у той час, калі павінна быць вялікае малако. Мусіць яны тонамі вылівалі малако, якое раней не давезлі да малакаапрацоўчага прадпрыемства. Пры гэтым самы гаротны стан у “Райаграпрамзабе”. Тут за тыдзень знікла 525 тон малака, у “Сцяпанавічах” – 371 тона, а ў імя Свярдлова – 350 тон.

Відавочна, што калі за тыдзень у раёне знікае 1308 тон малака, то гэтай сітуацыяй павінны займацца ўжо кампетэнтныя органы. Калі яны яшчэ засталіся.

Леанід Гаравы

ПРАВАПАРАДАК

ФІКСУЕЦЦА ЎСЁ БОЛЬШ АДМІНІСТРАЦЫЙНЫХ ПРАВАПАРУШЭННЯЎ

За 2014 год на тэрыторыі раёна было зафіксавана 9038 адміністрацыйных правапарушэнняў пры тым, што на канец года ў раёне пражывала ўжо толькі 23660 чалавек

Існуючая на Беларусі сістэма ўлады патрабуе з кожным годам сабіраць у бюджэты раёнаў усё больш штрафаў за адміністрацыйныя правапарушэнні. Адпаведна Нацыянальныя статыстычны камітэт з кожным годам мае даныя аб росце адміністрацыйных правапарушэнняў у краіне. Калі ў 2010 годзе на Беларусі было зафіксавана 2 млн. 596 тысяч правапарушэнняў, то ў 2014 годзе ўжо амаль чатыры мільёна – 3967 тысяч правапарушэнняў. Але пры росце правапарушэнняў суды ўсё менш разглядаюць такіх спраў на сваіх пасяджэннях. Калі ў 2010 годзе у судах разглядалася амаль кожнае шостае правапарушэнне – 428 тысяч, то ў мінулым годзе толькі кожная чатырнацятая адміністрацыйная справа – 283 тысячы.

У Гарадоцкім раёне за апошнія пяць

гадоў назіраецца ўстойлівы рост адміністрацыйных правапарушэнняў і гэта пры тым, што насельніцтва скараціла больш чым на дзве тысячы чалавек. Так у 2010 годзе ў раёне было зафіксавана 7732 правапарушэння, а ў 2014 годзе ўжо іх колькасць пераваліла праз дзевяць тысяч – 9038.

Па гэтаму паказчыку раён у лідэрах сярод сельскіх раёнаў. Больш толькі ў Дубровенскім, Віцебскім і Талачынскім раёнах.

Пры гэтым за пяць гадоў адбыўся і істотны рост штрафаў, якія атрымліваюць грамадзяне ў беларускіх рублях: з 68,6 млрд. рублёў у 2010 годзе, да 248,1 млрд. рублёў у мінулым годзе. Толькі спягнаць у казну атрымліваецца значна менш гэтых штрафаў: у 2010 годзе – 32,3 млрд. рублёў, а ў 2014 – 89,1 млрд. рублёў.

Л. Антонаў

НАШЫ ЗАРОБКІ

ЗАПАЗЫЧАНАСЦЬ ПА ЗАРОБКАХ ПАВЯЛІЧЫЛАСЯ

Па выніках пяці месяцаў Нацыянальны статыстычны камітэт паведаміў, што пратэрмінаваная запазычанасць па зароботнай плаце на 1 чэрвеня маецца перад 75,9 тыс. работнікаў, у тым ліку ўжо на васьмі прадпрыемствах Гарадоцкага раёна.

Па абследаемых арганізацыях Рэспубліцы Беларусь на 1 чэрвень 2015 года ў 444 арганізацыях мелася пратэрмінаваная запазычанасць па

зароботнай плаце перад 75,9 тыс. работнікаў. Сума пратэрмінаванай запазычанасці склала 300 млрд. 600 млн. рублёў (1,6 працэнта ад фонду зароботнай

платы па рэспубліцы) і ў параўнанні з пратэрмінаванай запазычанасцю на 1 мая 2015 г. павялічылася на 45,5%, або 94 млрд. рублёў.

Па стану на пачатак чэрвеня ў Гарадоцкім раёне традыцыйна маюць даўгі па заробках сельгаспрадпрыемствы: ААТ “Гарадоцкі льнозавод”, КУСП імя Дзімітрава,

КУСП “Сцяпанавіч”. ААТ “Гарадоцкі РАПС”, КУСП імя Свярдлова. Упершыню ў гэты спіс патрапіла, як прыватнае прадпрыемства СТАА “Ланатекс” так і будаўнічая арганізацыя - ДКУСП “Гарадоцкая ПМК-51”, а таксама Філіял “Турысцка-аздраўленчы комплекс” Лосвіда” ЧТЭУП” Віцебсктурыст”.

Л. Антонаў

НАВІНЫ ФУТБОЛА

ПЕРАМАГЛІ ЛІДЭРА ЧЭМПІЯНАТУ

20 чэрвені ФК «Прамень» на сваім полі атрымаў перамогу з лікам 2: 1 над ФК «Камунальнік» (Сянно) бронзавым прызёрам леташняга першынства Віцебскай вобласці па футболе, які да гэтага выйграў усе тры стартавых матчы.

Суботні матч стаў рэваншам за паразу з буйным лікам на сценным стадыёне ў мінулым першынстве. І калі ў мінулым сезоне на сваім полі нашы футбалісты не змаглі ўтрымаць перавагу, прапусціўшы ў канцы матчу мяч з сумніўнага пенальці, то цяпер было па іншаму. Менавіта ў канцы матчу нашы футбалісты маглі давесці лік да 3: 1, але Вячаслаў Мочкін не рэалізаваў пенальці.

Матч выдаўся напружаным пры роўнасці сіл і адсутнасці шэрагу футбалістаў асноўнага складу, як у гаспадароў, так і ў гасцей. У нашай камандзе зноў на вышыні быў Яўген

Самарын, які давёў лік забітым мячам у гэтым чэмпіянаце да 6 і напэўна захавае лідэрства сярод бамбардзіраў Віцебскай вобласці. Але галоўнае, што нашы футбалісты праявілі характар і паўсталі перад аматарамі футбола Гарадка дружнай камандай.

Трэнер «Праменя» Сяргей Куракоў, так ахарактарызаваў гэтую гульню на старонцы Вконтакте: «У нас так, чым горш, тым мы лепш знаходзім выходы з розных сітуацый. Гуляючы не аптымальнай складам (траўмы, экзамены, дыскваліфікацыі), тактычна перайгралі суперніка, аддалі ініцыятыву, разлічвалі

на контратакі і ў нас атрымалася. У канцы было гарача, нас задушылі, а мы выстаялі! Але ў нас ёсць гулец, які ў экстрэмальнай сітуацыі вырашае все!!! З перамогай Каманда!!! Дзякуй усім, хто прыйшоў і паглядзеў на гэтае шоу.»

Пасля гэтай перамогі ў нашых футбалістаў стала 6 ачкоў і яны ўвайшлі ў групу лідэраў каманд ўсходняй падгрупы.

Прамень (Гарадок) - Камунальнік (Сянно) - 2-1 (1-0). Галы: Жарнасек, Самарын; Капацевіч. Мочкін (не рэалізаваў пенальці на 91 хвіліне)

Склад: Хацько - Дашкевіч, Іваноў, Калтуноў, Андрэйчэнка - Самсаненка, Рудоў, Аўсяннікаў (Бакевіч), Самарын, Жарнасек - Мочкін.

Паводле інфармацыі: vk.com/luch_gorogok

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

ОТКРЫТ НОВЫЙ МАГАЗИН ДЛЯ РЫБОЛОВОВ

С 1 июня в микрорайоне СШ1 по ул. Пролетарской начал постоянную работу магазин, где можно приобрести необходимые товары для рыболовства и летнего отдыха.

Новый магазин открыт на месте определенном Городокским райисполкомом для ведения торговли по результатам аукциона, состоявшегося в сентябре прошлого года. Тогда на аукционе были выставлены три лота на торговые места в микрорайоне СШ1 по ул. Пролетарской. Эти места приобрели два предпринимателя и Городокская птицефабрика.

На сегодня первым открылся магазин, где покупателям

предлагают приобрести товары необходимые для рыбалки и отдыха летом. В магазине имеются разнообразные рыболовные принадлежности и сопутствующие товары, а также надувные матрацы, роликовые коньки, мячи, экспандеры и т.д.. Сейчас магазин работает с 9 до 17 часов.

Со временем в магазине будет также работать Копицентр, который ранее работал около автостанции.

Л. Антонов

ЗДАРЭННЕ

ХОТЕЛ ЗАДУШИТЬ В БОЛЬНИЦЕ СВОЮ ПОДРУГУ

Сначала 24-летний подвыпивший парень безуспешно пытался помириться со своей 37-летней подругой. Для этого и пришел в хирургическое отделение райбольницы, где та проходила лечение, пишет "СБ Беларусь Сегодня".

Женщина воспитывает четверых детей в возрасте от 3 до 17 лет. Романтические отношения с молодым человеком у нее длились несколько лет. Но после ссоры она не хотела их возобновлять.

В больничной палате ухажер, как в классической трагедии, стал душить возлюбленную. Она потеряла сознание, и мужчина посчитал месть осуществленной.

Но пациентка очнулась и услышала, как кавалер по телефону обсуждает случившееся с ее подругой. Говорит, что убил, а теперь стоит, мол, возле тела и ждет милицию.

Воспользовавшись замешательством, в которое впал кавалер, увидев ее живой, женщина выбежала в коридор – на медицинский пост. Он нашел ее и там, пригрозил: все равно убьет и ее, и себя.

Заместитель прокурора Городокского района Максим Зиновик рассказывает:

– Потерпевшая не сразу обратилась в милицию, а выдержала еще несколько штурмов опечаленного разлукой любовника в больнице и дома. Последний не сдавался. После того, как его в очередной раз выгнали через дверь, мужчина попытался забраться в квартиру через балкон. Поднялся на второй этаж по водосточной трубе, но дверь в комнату оказалась закрытой.

Подруга не оценила мужественного поступка и опять отказалась его впустить. А когда незваный гость стал скандалить – вызвала правоохранителей. В присутствии милиционера молодой человек сначала забрался на подоконник, а потом, несмотря на уговоры, решил свести счеты с жизнью.

Взял и прыгнул вниз.

В итоге он отделался легкими ушибами, а бывшая возлюбленная написала заявление о полученных в свой адрес угрозах убийством. За инцидент в больничной палате обвиняемого ждет наказание в виде лишения свободы на срок до двух лет.

Рассказывая следователям подробности своего романа, потерпевшая призналась: это далеко не первый случай угроз. И попытка друга свести счеты с жизнью – тоже. Около полугода назад ее ухажер уже пытался резать вены из-за конфликтов с любимой.

В прокуратуре Городокского района не исключают, что до суда фигуранта "любовного" дела придется обследовать медиком, чтобы оценить адекватность его поведения.

**Елена Бегунова
СБ Беларусь Сегодня**

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: <http://haradok.info>

*****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале <http://haradok.info> ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

*****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

ЭКАЛОГІЯ

ЗАБРУДЖВАННЕ АТМАСФЕРЫ ПАВЯЛІЧЫЛАСЯ АМАЛЬ У ДВА РАЗЫ

Пры гэтым злоўлена і абяскоджана рэчаў, якія забруджваюць атмасфернае паветра, толькі 34% ад выкінутых у атмасферу.

Нацыянальны статыстычны камітэт у гэтым месяцы апублікаваў даныя аб ахове навакольнага асяроддзя за 2014 год. Сярод шматлікіх даных па ахове прыроды прыводзяцца даныя і пра забруджванне атмасфернага паветра па гарадах і раёнах краіны з 2010 па 2014 год.

Па Гарадоцкаму раёну за гэтыя гады назіраецца рост шкодных рэчаў, якія трапляюць у атмасферу. Так, калі у 2010 годзе ў атмасферу было выкінута

900 тон забруджваючых рэчэй, то ў 2013 – 1500 тон, а ў мінулым годзе – 1700 тон. Гэта прыблізна па 70 кг шкоднага рэчыва на кожнага жыхара раёна. Рост выкідаў шкодных рэчаў такім чынам за пяць гадоў склаў – 188%. Па гарадах вобласці гэтыя паказчыкі значна меншыя па выкідах на аднаго жыхара: Віцебск – 10 кг, Орша – 17 кг, Полацк – 27 кг. "Рэкардсменам" у краіне па выкідах на аднаго жыхара з'яўляецца Наваполацк – 481

кг, а на другім месцы Жлобін – 121 кг.

Пры гэтым у Віцебскай вобласці ўлаўліваецца і абяскоджваецца самы малы працэнт шкодных рэчаў, выкідаемых у атмасферу – 52,2% пры агульнанацыянальным паказчыку ў 88,7%. Яшчэ меншая частка шкодных рэчаў улаўліваецца і абяскоджваецца ў Гарадоцкім раёне. З тых 1700 тон шкодных рэчаў у раёне пераважна на дрэваапрацоўчых цэхах улоўлена толькі 500 тон – 34%.

Л. Антонаў

ДЗЯРЖАЎНАЯ "ТАЙНА"

ІНФАРМАЦЫЯ АБ ЛПП, ЯК ДЗЯРЖАЎНАЯ ТАЯМНІЦА

Старшыня суду Гарадоцкага раёну Віцебскай вобласці Аляксандар Ляшковіч адмовіўся паведаміць актывісту партыі БНФ Леаніду Аўтухову звесткі пра колькасць жыхароў раёну, якія былі накіраваныя судом на лекаванне ад алкагольнай і наркатычнай залежнасці ў Лячэбна-працоўныя прафілякторыі (ЛПП).

На пачатку траўня спадар Аўтухоў вусна звярнуўся да старшыні суду Ляшковіча з просьбай паведаміць яму інфармацыю пра колькасць асоб, якія паводле рашэння суду ў 2015 годзе былі накіраваныя ў ЛПП. Старшыня суду, як сапраўдны чыноўнік і захавальнік дзяржаўных сакрэтаў, прапанаваў апазыцыйнаму палітыку звярнуцца да суду пісьмова.

Аднак Аўтухову здалося, што такім чынам кіраўнік раённага суду парушыў ягонае канстытуцыйнае права на атрыманне інфармацыі аб працы дзяржаўных органаў і ўстаноў. Зыходзячы з гэтага меркавання, Леанід Аляксандравіч звярнуўся

ў Віцебскі абласны суд са скаргай на старшыню Гарадоцкага раённага суду.

Старшыня абласнога суду Мікалай Хамічонок правёў праверку па скарге. Прааналізаваўшы дадзеныя, атрыманыя ў выніку гэтай праверкі, галоўны судзьдзя Віцебскай вобласці не знайшоў парушэнняў заканадаўства ў дзеяннях свайго падначаленага. Апраўдваючы дзеянні гарадоцкага судзьдзі, Хамічонок паведаміў скажніку, што доступ да інфармацыі можа быць абмежаваны заканадаўствам у мэтах абароны гонару, годнасці, прыватнага і сямейнага жыцця грамадзян

і поўнай рэалізацыі імі сваіх правоў.

Пры гэтым Мікалай Хамічонок усё ж параіў апазыцыйнаму звярнуцца да кіраўніка Гарадоцкага раённага суду з пісьмовай заявай, як таго патрабуе Закон Рэспублікі Беларусь «Аб зваротах грамадзян і юрыдычных асобаў».

Мяркуючы, што інфармацыя, якой ён цікавіцца, з'яўляецца важнай і ўяўляе грамадзкі інтарэс, спадар Аўтухоў паўторна звярнуўся да старшыні раённага суду, цяпер ужо з пісьмовай заявай. Леанід здзіўляецца, навошта разводзіць бюракратыю вакол простага хвіліннай справы - назваць, хаця б прыблізна, колькасць жыхароў Гарадоцкага раёну, накіраваных у ЛПП. Няўжо гэтыя звесткі з'яўляюцца дзяржаўнай або прыватнай таямніцай?

**vitebskspring.org/
be/news/2471**

НАШЫ ЗАРПЛАТЫ

КАК БЕЛОРУСЫ ОТКАЗАЛИСЬ
ОТ ЕВРОПЕЙСКИХ ЗАРПЛАТ

Видимо, все-таки стоило белорусам согласиться на зарплату в размере 2000-2500 долларов, когда им это предлагали... А теперь уже не предложат.

Общество и армия наемного труда Беларуси все еще обсуждают программное выступление Александра Лукашенко на VII съезде профсоюзов. А жизнь уже ставит перед ними новые вызовы.

Вызовы, сопряженные с рисками. Для жизни.

Известно, что главную угрозу жизни представляет сама жизнь. А основным источником поддержания жизни остается зарплата. Откровенно говоря, очень скромная зарплата. По официальным данным, среднемесячная зарплата на предприятиях народного хозяйства апрельтекущего года составила 6,536 млн. рублей, в пересчете по нынешнему курсу – 452,1 доллар.

По сравнению с декабрем прошлого года она сократилась на 13%. Хотя и декабрьская зарплата была очень скромной (например, по европейским меркам) – 621 доллар.

Но жить можно и нужно, поскольку по-иному действовать не получается, да и не позволено. Тем не менее скажу, как гражданин страны, что белорусы, принимавшие в рождественские праздники гостей из-за границы, не желая выглядеть круглыми сиротами

своего социального государства, уверяли, когда приходило время задушевных бесед «про жизнь-жестянку», что живут по средствам, получают по 1000-1500 «зелеными».

А скоро будет больше.

Почему называли именно эти цифры? Думаю, потому, что многие помнят обещания, которые раздавал Лукашенко в декабре 2010 года. На VI Всебелорусском народном собрании он с дерзким вызовом всему миру объявил, что обрек народ на исторический выбор: независимую, сильную и процветающую Беларусь.

К слову, с той поры в умеренно пьющей компании кто-нибудь обязательно предложит тост: «Ну, за процветание!». Не так, как пили, скажем, за Родину и Сталина, с яростным огоньком в глазах. А без фанатизма, считая, что если Лукашенко выполнит свои обещания хотя бы на 70%, то этого нам всем за глаза хватит. Ведь Лукашенко рассуждал примерно так: у нас считается, что зарплата в размере 500 или даже 1000 долларов недотягивают до европейского уровня. Но ведь надо учитывать и «социалку», львиную долю финансирования которой взяло на себя государство.

Когда произносили эти слова, трудящиеся получали ноябрьскую зарплату 2010 года, которая в эквиваленте составляла 471,8 доллара.

Это уже реальная зарплата, очищенная от налогов и обязательных платежей, от «социалки». В любом случае эта зарплата приближалась к цифре 500 долларов, но и близко не приближалась к 1000. В связи с этим Лукашенко даже «покаламбурил» – посоветовался с самим собой, посчитал-прикинул и сказал собравшимся: «Я уже не раз предлагал сделать все, как на Западе: дать зарплату в 2-2,5 тыс. долларов, но и платить за все самим по европейским меркам – за квартиру, за образование, за медицину и так далее. Но вы же не хотите!».

Вот он, момент истины: белорусы сами отказались от европейских зарплат!

Почему? Во-первых, потому, что их мнению никто всерьез не интересовался, во-вторых, им сказали, что они уже живут по-европейски. Оказывается, население оплачивает менее 30% расходов ЖКХ, 40% издержек общественного транспорта, всего лишь 10% тратят на содержание ребенка в детском саду и только полпроцента расходов приходится на обучение одного учащегося в школе. Все остальное, мол, возмещает государство.

Нужда, возможно, нове деньги государство не зарабатывает. Оно может только их тратить с использованием разных своих затей. И взыскивать налоги с каждого жителя страны. Подчеркну: с каждого, включая младенцев, за которых налоги пока платят родители.

Интересно, что на Западе тоже есть государства, есть муниципальные экономики, которые содержат общественный транспорт, муниципальную школу, учреждения культуры, наконец, пожарные команды. Малоимущих обеспечивают социальным (дешевым, или бесплатным, или государством финансируемым) жильем. В разных странах и уровень жизни разный. Но в любом случае расходы населения на пользование общественным транспортом устанавливаются на таком уровне, чтобы это было необременительно для всех жителей. Бедняков и богатеев.

Если бы «буржуи» ездили на трамваях, а за ними рысцой бежали бедняки... Но, кажется, такого никогда и нигде не было. Ни в одной стране, ни при консерваторах, ни при либералах. В общем, социальная сфера на Западе сложна, там действуют экономические стимулы, но только в той мере, в которой они обеспечивают доступ к ней всех граждан. Если кто-то сомневается, пусть

вспомнит, что в последние 100 лет коммунально-социальный порядок определяли в Европе именно социал-демократы.

Как сказал бы Виктор Шендерович, «не надо путать азму с оргазмом». Где белорусу взять деньги на полную оплату услуг ЖКХ, «бесплатные» медицину, образование? В вузах и ссузах «платников» гораздо больше, чем бюджетников, стремительно растет в объемах платная медицина, вместе с повышением базовой величины повышается цена административного обслуживания населения государством.

Даже пенсии, если забыть, что у нас действует солидарная система взносов в ФСЗН, мы сами себе оплачиваем. То есть, работая, мы платим в счет своего будущего пенсионного обеспечения на самом деле больше, чем потом получаем пенсии, но, слава богу, государство, распоряжаясь пенсионным фондом по собственному усмотрению, какие-то копейки оставляет и на них.

Откуда деньги? Привожу структуру среднедушевого минимального потребительского бюджета в ценах марта 2015 г. по статьям расходов: продукты питания – 51,6%; одежда, белье, обувь – 19%; ЖКХ – 6,5%; (працяг на стар. 4)

НАША ЎЛАДА

ЩЕТКИНУ НАЗВАЛИ
«САМЫМ АНТИНАРОДНЫМ МИНИСТРОМ»

«Салідарнасць» отследила реакцию белорусов на заявление Марианны Щеткиной о том, что если в семье есть дети, то папа должен «крутиться», а не трудиться на одной работе.

Женщины встали на защиту мужчин: «Так от кого детей делать? После двух работ не у всякого мужика стоять будет»

Что любопытно, высказывание Марианны Щеткиной больше всего взбудоражило представительниц ее пола. Вот какие комментарии оставили пользователи на форуме talks.by.

«У моей подруги муж «докрутился» - Царствие ему небесное... Не пил, не курил, семью обеспечивал, подрабатывал постоянно. Старался. Молодой мужчина, 50 лет, просто упал и умер. Острая сердечная недостаточность. У соседской девочки-одноклассницы папа умер, 35 лет, сердечный приступ. Подрабатывал на выходных на стройке помогать... У кормильца-мужика зарплата должна быть нормальная, чтоб время на детей и на жену оставалось» (zahlebaev).

«Так от кого детей делать? После двух работ, например, на стройке у мужика не у всякого стоять будет» (elena_nuzhdina).

«Полагаю, что после работы министром Щёткина спешит репетиторством заниматься, по физике, учителем которой она является. Не иначе, как из собственного опыта глубокомысленные советы» (Alexandrina).

«Госпожу Щеткину уже пора номинировать на звание "Самый антинародный министр"» (oper-33).

«Ждем налога на тех, кто работает на одной работе» (personage).

Люди в регионах: и так «крутимся», но работы нет

В связи с заявлением министра «Салідарнасць» связалась с двумя семьями, где главы семей работают на стройке и на заводе, чтобы узнать, есть ли у них возможность «крутиться».

Вот что сказал рабочий Осиповичского завода автомобильных агрегатов:

«Чтобы понимали: на нашем заводе фактически держится весь город. У нас работает около двух тысяч человек, на других предприятиях – по 150-200. Тот же нерентабельный «Коммаш» теперь пытаются кому-нибудь продать.

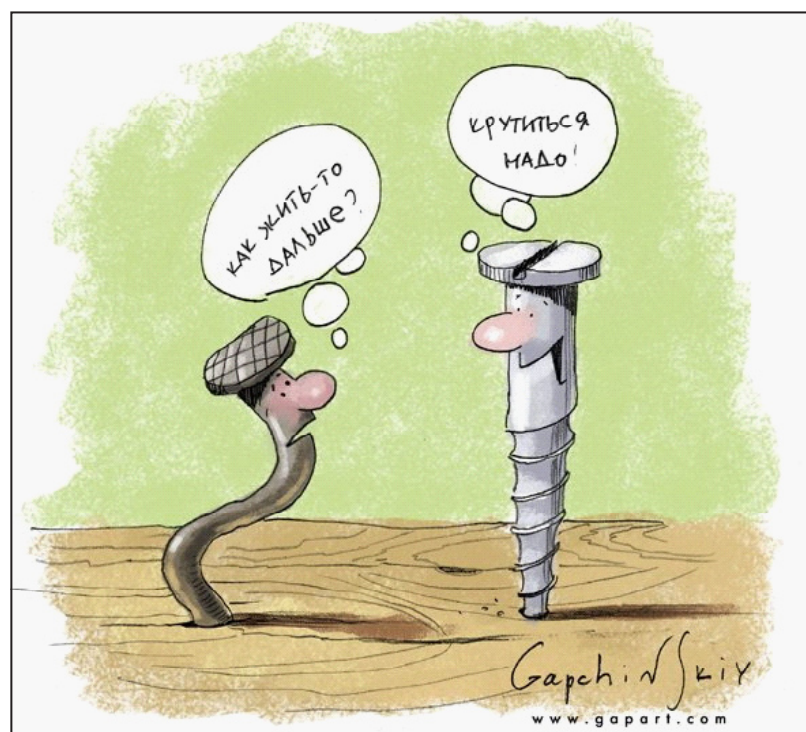
Железная дорога не резиновая, всех принять не может. То есть нормальную работу можно найти только на автозаводе. Если он перестанет работать – городу хана.

Ольга, жительница Лиды, которая находится в декрете и воспитывает двух малолетних детей, рассказала «Салідарнасць», что есть проблемы с работой и в их городе.

– Муж работает на стройке, еще недавно получал 10 млн, а сегодня, работая больше, имеет зарплату в 4 млн. В его стройорганизации продолжают сокращения – нет прежних заказов. Мужчины не знают, что делать, уезжают в другие регионы, пытаются найти работы за границей. А муж – он тоже человек, ему нужен отдых. Если кто-то думает, что, отработав день на стройке, у него хватит сил на другую работу – это не так. Пусть лучше министры «покрутятся», а то только сидят и животы отпускают.

Представитель предпринимателей: призыв Щеткиной – популистский лозунг «Салідарнасць» поинтересовалась у председателя Совета РОО «Перспектива» Анатолия Шумченко, могут ли рабочие, отстоявшие день у станка, заняться в свободное время бизнесом и немного подзаработать.

– Предприниматели уже

20 лет крутятся как белки в колесе, не зная ни покоя, ни сна, ни отдыха. Если бы наши министры так «крутились», мы бы уже жили в другой стране. Мне кажется, что если человек загружен и работает по контракту, то заниматься бизнесом физически невозможно, – отметил Анатолий Шумченко.

– То, что сказала министр труда и соцзащиты, – популистский лозунг. Мы слышим их от чиновников каждый раз, когда они не могут внятно объяснить, почему

власть допустили снижение уровня жизни и зарплат. Белорус – он что: физически более выносливый, чем русский или американец, который трудится на одной работе? Подобные высказывания от министра труда и соцзащиты недопустимы. Ее задача как раз и состоит в том, чтобы труд людей оплачивался достойно, чтобы соблюдалась Конституция и не нарушались правила о восьмичасовом рабочем дне.

**Андрей Водичиц
«Салідарнасць»**

НАШЫ ЗАРПЛАТЫ

(пачатак на стар. 3)

бытовые услуги, транспорт, связь – 9,1%; мебель, предметы культурно-бытового и хозяйственного назначения – 8%; культурно-просветительные мероприятия и отдых – 1,6%; взносы и платежи – 2%, лекарственные средства, предметы санитарии и гигиены – 2,2%.

Это научно рассчитанные нормы, в которые укладывается действующий бюджет прожиточного минимума в среднем на душу населения – 1,474 млн. рублей. 100 долларов!

Не сильно покатаешься при таких капиталах даже на общественном транспорте! А цена льготы, если вспомнить давным-давно прошедшее время, выражалась всего в трех копейках, которые стоил талончик на трамвай.

Жить надо, отвечать на вызовы времени, надо рисковать. Правда, не всегда. Вы, например, никогда не доедете на трамвае до тропического острова, где огромные цунами иногда смывают в океан всех отдыхающих и местных жителей. А желающие отдохнуть тратят на это деньги, летят в те жаркие края и опускают самих себя в воду, чтобы покормить и пощекотать какого-либо ската или акулу.

Лишив нас возможности зарабатывать, государство от этой напасти абсолютно нас обезопасило. Раз нет возможности – нет и соблазна.

Жить по минимуму трудно, скучно, неинтересно. Интерес начинается вместе с приближением и превышением средней заработной платы. Среднюю зарплату получают средние по квалификации, усердию, трудолюбию работники, которые должны решать свои задачи на довольно высоком уровне. Но ведь действующая зарплата не позволяет достигать даже минимальных стандартов. Ведь распределенная на четверых домохозяев, трое из которых по объективным причинам не работают (дети, жена-декретница), средняя зарплата падает до самого минимального минимума. Конкретно – до 113 долларов на одного человека.

Получается не достойная бедность, а обычная нищета.

Видимо, все-таки стоило белорусам согласиться на зарплату в размере 2000-2500 долларов, когда им это предлагали...

А теперь уже не предложат.

Константин Скуратович
<http://www.belrynok.by>

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНИЯ

ПРАСЯДАННЕ ЭКАНОМІКІ ЗМУШАЕ НАБЛІЖАЦЬ ВЫБАРЫ

Прэзідэнцкія выбары, хутчэй за ўсё, пройдуць на месяц з лішкам раней - 11 кастрычніка. З такой прапановай, якая здзівіла палітызаваную публіку, выступіў Цэнтрвыбаркам.

Раней яна ж называла найбольш верагоднай датай 15 лістапада. Новую ініцыятыву кіраўнік Цэнтрвыбаркама абвясціла 9 чэрвеня адразу пасля таго, як сустрэлася з кіраўніком дзяржавы. Няцяжка здагадацца, чыё пажаданне артыкуляваць вуснамі Ярмошынай. Беларускі Цэнтрвыбаркам адсябцяціну ніколі не дапускаў.

Што ж падштурхоўвае Аляксандра Лукашэнкі да таго, каб зрушыць тэрміны электаральнай кампаніі, якую ён раней абяцаў правесці ў вызначаную гадзіну? Калі адным словам - эканоміка.

Чаму прэзідэнт «падстаўляецца»?

Як вынікае з тлумачэнняў Ярмошынай, ідэя наблізіць выбары прадыхадзячым нежаданнем лішні раз тузаць дэпутатаў: «Парламент, працуючы зараз, да свайго сыходу на вакацыі можа аб'явіць дадзеную выбарчую кампанію». Але слаба верыцца, што Лукашэнка пагадзіўся на страты свайму іміджу дзеля таго, каб даць парламентарыям спакойна папесціцца на летнім сонейку.

Падкрэслію: калі зрушэнне выбараў на больш ранні тэрмін стане фактам, то для афіцыйнага лідэра гэта будзе відавочнай стратой твару. У кастрычніку мінулага года ён не без пафасу заявіў: «... Падладжвацца пад выбары, як мне прапануюць (тут ужо ўсё пішуць, пачынаючы ад некаторых апазіцыянераў), давайце правядзем не ў лістападзе наступнага года, як пакладзена, калі тэрмін канчаецца, а ў сакавіку, маўляў, зараз абстаноўка падыходзячая, рэйтынг у дзейнага прэзідэнта ледзь не 90%, давайце правядзем. Гэта будзе падман нашых выбаршчыкаў і насельніцтва. Мы не павінны гэтага рабіць, тым больш падстаўляцца там, дзе не трэба, пад крытыку».

Цяпер жа кіраўнік дзяржавы як раз і рызыкуе «падставіцца», арганізаваўшы выбары хай не нашмат, але ўсё ж раней, чым «тэрмін канчаецца». Фразу

пра «падман нашых выбаршчыкаў і насельніцтва» палітычныя апаненты абавязкова звернуць супраць самога Лукашэнкі. Ды і просты народ зашушукаецца: нездарма нервецца «бацька» - мабыць, нешта нядобрае насоўваецца.

Заробкі мізарнеюць, пагражае беспрацоўе

Такім чынам, патрэбныя былі вельмі сур'ёзныя прычыны, каб заняцца немінуцую пры такім рашэнні хвалю негатыву ў грамадскай думцы. І яны, гэтыя прычыны, на паверхні.

«У эканоміцы сітуацыя вельмі цяжкая. Справа нават не ў падзенні ВУП, а ў тым, што дзяржпрадпрыемствы не могуць падтрымліваць заняцасць на ранейшым узроўні », - заявіла ў каментары для Naviny.by эксперт Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтра (BEROC) Кацярына Барнукова.

Яна падкрэсліла, што прадпрыемствы вымушаныя ўсё часцей перакладаць людзей на няпоўны працоўны дзень або тыдзень, адпраўляць у неаплачаныя адпачынкі. Удадатак пачаліся праблемы з выплатай заробкаў.

Надумку Барнуковай, гэтыя тэндэнцыі «ствараюць ціск на палітычны працэс». Да таго ж «далей сітуацыя не будзе паляпшацца, патэнцыялу для гэтага не бачна». Менавіта такая змрочная перспектыва, верагодна, і прымушае правесці выбары раней, адзначыла суб'есідніца Naviny.by.

Такім чынам, можна меркаваць, што сітуацыя ў эканоміцы на самай справе, верагодна, яшчэ горш, чым гэта ўяўлялася крытыкам Лукашэнка, пішучым аб глыбокім крызісе беларускай мадэлі. А значыць, для кіраўніцтва дзяржавы лепш, каб народ прыйшоў да скрыняў для галасавання раней, чым закіпіць яго розум абураны.

Потым будзе толькі горш

Такім чынам, галоўным праціўнікам, якія прымушаюць Лукашэнка

упакорыць ганарыстасць і прышпорыў электаральны працэс, уяўляецца менавіта эканоміка - упартая, што ўжо не хоча падпарадкоўвацца дырэктывам і пагражае падкласці свінню ў самы непадыходны момант «экзамену перад народам», як прывык называць выбары кіраўнік дзяржавы.

Цяпер не будзе недахопу ў версіях, чаму вырашана наблізіць выбары, у тым ліку - версіях канспіралагічных (тыпу: Лукашэнка спяшаецца, таму што баіцца інтрыг Масквы; спяшаецца, таму што Пуцін можа пачаць вайну на Украіне, і інш.).

Аспрэчваць канспіралогію немагчыма. Але на сёння найбольш пераканаўчай выглядае менавіта эканамічная падап'лёка. Яе адчуваюць на сваёй скуры і пралетары, і прадпрымальнікі, і кухаркі, і пенсіянеры.

Глядзіце: Лукашэнка пры ўсім сваім папулізме не жадае зараз ісіці на штучнае ўзнёманне заробкаў, як гэта было ў 2010 годзе. Напэўна, дарадцы патлумачылі, што ўнутранага рэсурсу зусім няма, любое валонтарарысцкае рашэнне можа стаць каменчыкам, які выкліча згубную лавіну. Верагодна, і Масква апынулася ў год цяперашніх выбараў больш скупаі, чым спадзявалася беларускае кіраўніцтва.

Ці будуць рэформы пасля выбараў? На думку Прэйггермана, у многіх у апарате кіравання сфармавалася разуменне, што без структурных рэформаў не абысціся. Але паколькі вышэйшае кіраўніцтва кансерватыўна, «не варта чакаць, што пасля выбараў з'явіцца беларускі Бальцаровіч». Інакш кажучы, карт-бланш на радыкальныя рэформы ўрад, хай і абноўленае, не атрымае.

У любым выпадку – ці грывнуць хуткія эканамічныя рэформы, ці пачнуцца перамены па прынцыпе адсячэння хваста часткамі (другое хутчэй за) - народу трэба будзе памучацца.

Можна спрачацца аб версіях, але сам намер наблізіць выбары напэўна азначае, што пасля іх беларусам стане толькі горш. (скарочана)

Аляксандр Класкоўскі
Naviny.by

“ЗА СВАБОДУ ДУМКІ”

НІЛ ГІЛЕВІЧ – ЛАЎРЭАТ ПРЭМІІ ІМЯ ВАСІЛЯ БЫКАВА

20 чэрвеня адбылося ўручэнне прэміі “За свабоду думкі” імя Васіля Быкава. Сёлетнім лаўрэатам стаў народны паэт Беларусі Ніл Гілевіч.

Цырымонія ўганаравання традыцыйна праходзіць на малой радзіме Васіля Быкава - у вёсцы Бычкі Ушацкага раёна Віцебскай вобласці. Удзел у ім прэзе, якую вёў акцёр, вядучы “Падарожжаў дылетанта” Юрый Жыгамонт і падчас якой выступіў музыка Лявон Вольскі, удзел узялі каля 200 чалавек.

Сярод іх - такія вядомыя асобы, як былы старшыня Нацбанка, прафесар Станіслаў Багданкевіч, мастакі Алесь Марачкін, Мікола Купава і Алесь Пушкін, эканаміст Сяргей Чалы, бард Віктар Шалкевіч, гісторык Міхась Біч, паэты Андрэй Хадановіч і Міхась Скобла, перакладчык, грамадскі дзяяч Лявон Баршчэўскі, палітык Павел Севярынец, гісторык, прафесар Леанід Лыч, дэпутат Вярхоўнага Савету 13 склікання Андрэй Клімаў і г.д. Шмат хто з выступоўцаў чытаў вершы, у тым ліку Ніла Гілевіча.

На жаль, па стане здароўя лаўрэат

прэміі “За свабоду думкі-2015” Ніл Гілевіч (паэту 83 гады) не здолеў прыехаць у Бычкі: узнагарода будзе перададзена яму пазней у Мінску. Але на мерапрыемстве прагучаў аўдыёвыступ паэта, у якім ён паразважаў пра місію носьбітаў свабодных думак.

“Праз усю гісторыю чалавецтва людзі, надзеленыя ў належнай меры пачуццём грамадзянскай годнасці, даражылі больш за ўсё свабодай думкі. Вядома, і людзі свету мастацтва – паэты, музыкі, жывапісцы, скульптары. А, можа, і ў першую чаргу яны, бо іхняя жыццёвая місія – выўляць сябе, сваю душу. Што, якую душу выўляеш, мастак? Душу свабоднага грамадзяніна ці душу халуд і лёкая? Каму служыш – праўдзе ці хлусні? – разважае Ніл Гілевіч. - Каму молішся – небу ці залатому цяльцу? Тут водападзел паміж творцамі сапраўднымі, вартымі людскай павагі, і сервільнымі

прыстасаванцамі ў мастацтве, якія на павагу свайго народу разлічваюць не маюць права”.

Ніл Гілевіч згадаў паэму “Курган” Янкі Купалы, радкі, у якіх гусляр адказвае дэспату-князю на загад праспяваць песню на ўцеху яго вяльможным гасцям: “Гуслям, княжа, не пішуць законаў”; “Сілен, княжа, караць, галаву сілен зняць, не скуеш толькі дум ланцугамі”.

“Калі нашая сённяшняя моладзь будзе ўваходзіць у сталае жыццё з гэтым купалаўскім заповітам, нашу бацькаўшчыну чакае вялікая прыгожая будучыня”, - перакананы народны паэт Беларусі.

Таксама ён пачытаў нізку ўласных вершаў патрыятычна-грамадзянскай тэматыкі.

Даведкава:

Прэмія “За свабоду думкі” імя Васіля Быкава заснаваная лідарам Руху “За Свабоду” ў 2008 годзе. Ідэя ўзнікла пасля атрымання Аляксандрам Мілінкевічам прэміі “За свабоду думкі” імя Андрэя Сахарова, якую ўручае Еўрапарламент.

Прэміяй “За свабоду думкі”

ўзнагароджваюцца асобы, якія праявілі сябе грамадскай і творчай дзейнасцю на карысць Беларусі і Свабоды.

Лаўрэатамі прэміі мінулымі гадамі станавіліся літаратары Рыгор Барадулін, Уладзімір Арлоў, палітык-літаратар Павел Севярынец, мастак Алесь Пушкін, краязнаўца Ада Райчонак, палітык-паэт Уладзімір Някляеў, музыка Лявон Вольскі і краязнаўца Алесь Белакоз, музыка Зміцер Вайцюшкевіч, мастак Алесь Марачкін, акцёр Віктар Шалкевіч.

“Лаўрэатаў прэміі “За свабоду думкі” вызначае не Рух “За Свабоду”, а выбітныя людзі Беларусі. Спачатку, у 2008 годзе, быў складзены спіс з 50 найбольш вядомых лідараў думак, якія і вызначылі першых уладальнікаў прэміі. У наступныя гады імёны пераможцаў сталі называць лаўрэаты папярэдніх гадоў. Такім чынам, журы кожны год папярэдняе аўтарытэтнымі асобамі. Лічу такі прынцып вельмі справядлівым і аб'ектыўным”, - кажа старшыня Руху “За Свабоду” Аляксандр Мілінкевіч.